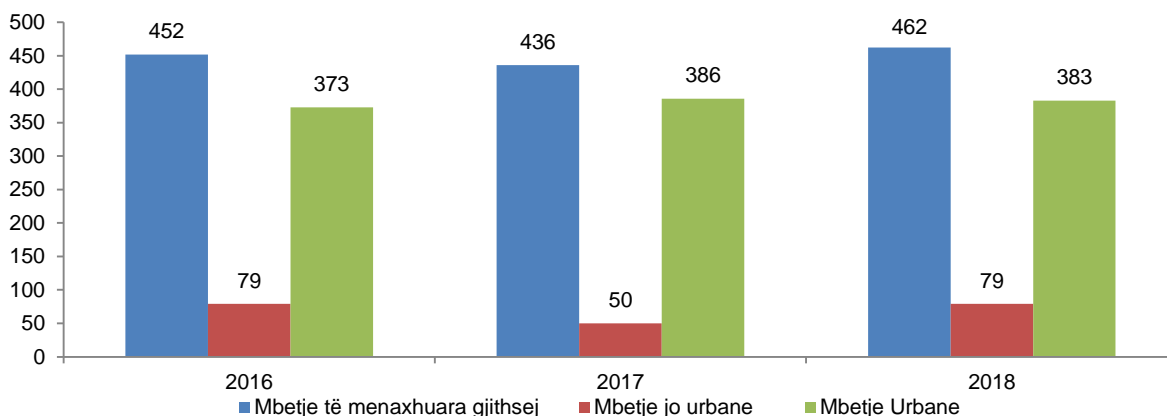

Mbetjet e Ngurta Urbane

Viti 2018

Tiranë, më 16 Shtator 2019: Në vitin 2018, janë menaxhuar 1,32 milionë tonë mbetje urbane nga 1,25 milionë tonë në vitin 2017, duke shënuar një rritje me rreth 5,6 %. Sasia vjetore e mbetjeve urbane të menaxhuara për banorë, në shkallë vendi, në vitin 2018 ishte 383 kg/banorë, nga 386 kg/banorë që ishte në vitin 2017.

Fig. 1 Mbetje urbane të menaxhuara (kg/banorë)

Në vitin 2018 sasia e mbetjeve industriale të menaxhuara bashkë me ato urbane ishte 17,2 % ndaj totalit, nga 11,5 % ishte në 2017, duke shënuar rritje me 5,7 %.

Tab. 1 Mbetje të menaxhuara sipas origjinës (%)

Vitet	Mbetje tipike familjare dhe të ngjashme		Mbetje industriale menaxhuar bashkë me ato urbane	
	Tonë	%	Tonë	%
2013	827.828	88,0	112.332	12,0
2014	970.818	79,0	258.066	21,0
2015	1.142.964	81,0	270.269	19,0
2016	1.072.236	83,0	228.137	17,0
2017	1.109.399	88,5	144.514	11,5
2018	1.097.705	82,8	227.366	17,2

Niveli i mbulimit të popullatës me shërbime komunitare për menaxhimin e mbetjeve urbane ishte 65,7 % në vitin 2018, duke shënuar rënie me 3,2 %, krahasuar me vitin 2017.

Tab. 2 Shkalla e mbulimit të popullatës me shërbime për menaxhimin e mbetjeve urbane

Vitet	Popullsia (rezidente) në vite	Banorë rezidentë të shërbyer për mbetjet	Shkalla e mbulimit me shërbime
	Banorë	Banorë	%
2013	2.895.092	1.468.965	50,7
2014	2.889.104	1.885.593	65,3
2015	2.880.703	1.735.945	60,3
2016	2.876.101	1.975.531	68,7
2017	2.873.457	1.980.524	68,9
2018	2.866.375	1.882.919	65,7

Në përbërjen e mbetjeve urbane komponent kryesor janë mbetjet organike. Në vitin 2018 mbetjet organike përbënin rreth 61,2 % të sasisë totale të mbetjeve, kundrejt 45,9 % që ishte ky tregues në vitin 2017.

Tab. 3 Përbërja e mbetjeve (%)

Vitet	Mbetje. Organike	Druri	Letër, karton	Qelq	Plastikë	Textile	Metale	Mb. të rrezik. jo spitalore	Elek. PC etj	Inerte	Të tjera	Mbetje spitalore
2013	41,0	4,0	12,0	7,0	14,0	3,0	3,0	1,1	9,0	3,0	2,1	0,8
2014	50,2	6,1	8,7	4,0	9,1	2,6	5,8	0,9	8,1	3,7	0,5	0,3
2015	51,4	4,6	9,9	4,5	9,6	2,9	4,8	0,5	1,1	8,2	2,5	0,01
2016	49,52	5,84	7,87	4,24	10,01	2,81	3,38	0,23	0,84	11,9	3,34	0,03
2017	45,9	3,9	9,5	4,8	16,8	3,2	2,7	0,2	1,2	7,4	3,4	0,01
2018	61,2	5,1	7,7	3,8	9,7	2,2	1,5	0,2	1,0	5,5	0,1	2,45

Në vitin 2018, u depozituan 76,4 % e sasisë gjithsej të mbetjeve në landfille, ndërsa në vitin 2017 u depozituan 77,5 %, duke shënuar një rënie rreth 1,1 %.

Në vitin 2018, u ricikluan 18,5 % e sasisë gjithsej të mbetjeve, ndërkohë në vitin 2017 u ricikluan 17,4 %. Në vitin 2018 janë trajtuar me djegie në incenerator për qëllime energjetike rreth 2,8 % e sasisë totale të mbetjeve, duke shënuar kështu rritje të këtij treguesi me 1,0 %, krahasuar me vitin 2017.

Tab. 4 Trajtimi i mbetjeve urbane

Vitet	Djegje për energji		Djegje për eliminim		Riciklime		Depozitime në landfille		Hedhje jashtë landfillit	
	Tonë	%	Tonë	%	Tonë	%	Tonë	%	Tonë	%
2013	940	0,1	82.734	8,8	225.638	24,0	475.721	50,6	155.127	16,6
2014	6.144	0,5	38.095	3,1	265.439	21,6	779.112	63,4	140.093	11,4
2015	21.706	1,5	35.875	2,5	357.548	25,3	970.157	68,6	970.157	2,0
2016	9.001	0,69	40.783	3,14	224.155	17,2	1.010.335	77,7	16.103	1,24
2017	22.864	1,8	19.816	1,6	218.181	17,4	791.572	77,5	21480	1,7
2018	36.558	2,8	25.978	2,0	245.040	18,5	1.012.517	76,4	4.979	0,4

Në vitin 2018, janë gjeneruar gjithësej 1,5 milionë tonë mbetje urbane, nga të cilat u menaxhuan 77,0 % duke shënuar një rritje me 8,0 % krahasuar me një vit më parë.

Tab. 5 Mbetje urbane të gjeneruara dhe menaxhimi i tyre

Vitet	Mbetje të menaxhuara		Mbetje të pa menaxhuara		Mbetje totale të gjeneruara Ton
	Tonë	%	Tonë	%	
2013	940.160	23,0	197.434	17,0	1.137.594
2014	1.228.884	80,0	307.221	20,0	1.536.105
2015	1.413.233	57,0	1.079.181	43,0	2.492.414
2016	1.300.373	59,0	911.563	41,0	2.211.936
2017	1.253.913	69,0	563.352	31,0	1.817.266
2018	1.325.071	77,0	198.185	23,0	1.523.256

Subjektet private (juridike dhe fizike), të financuara me fonde publike, që menaxhuan mbetjet urbane në vitin 2018 ishte 46,0 %, ndërkohë subjekte publike (njesitë e pushtetit vendor) ishin 54,0 %. Këto tregues për vitin 2017 ishin subjekte private 53,0 % dhe subjekte publike 47,0 %.

Metodologjia

Statistikat mbi Mbetjet e Ngurta Urbane në Shqipëri për vitin 2018 mbështeten në të dhëna të mbledhura në terren drejtpërsëdrejti nëpërmjet anketës vjetore mbi mbetjet urbane. Në Shqipëri mbetjet e ngurta urbane hidhen në kazanët e grumbullimit të mbetjeve përgjithësisht të pandara sipas llojit dhe në shumë raste hidhen po aty edhe mbetje industriale, rezultat nga prodhime dhe shërbime të subjekteve të vogla biznesi në territorin urban.

Statistikat mbi mbetjet urbane janë subjekt revizionimi dhe përmirësimi, me të dhëna dhe fakte të reja nëse ato dalin pas këtij publikimi.

Prodhimi dhe publikimi i statistikave mbi mbetjet e ngurta urbane bazohet në:

- Ligjin nr. 9180, datë 5.2.2004 "Për statistikat zyrtare".
- Programin pesëvjeçar të Statistikave Zyrtare të Shqipërisë në periudhën 2017 - 2021, si dhe në legjislacionin e BE-së në vijim.
- Rregullorja Nr 2150/2002 mbi statistikat e mbetjeve.
- Direktiva e Këshillit të Evropës Nr. b2008/98/EC për mbetjet dhe raportimin e detyrueshëm të statistikave për mbetjet.
- Rregullorja e Komisionit Evropian Nr. 782/2005, që përcakton formatin e detyrueshëm për transmetimin e rezultateve në statistikat e mbetjeve.
- Rregullorja e Komisionit Evropian Nr. 783/2005, Shtojca II për rregulloren e mbetjeve.
- Direktiva e Këshillit të Evropës Nr. 2150/2002 për kriteret e duhura të vlerësimit të cilësisë dhe përmbajtjen e raporteve të cilësisë për statistikat e mbetjeve.
- Rregullorja e Komisionit Evropian 849/2010 për menaxhimin e mbetjeve urbane.
- Manuali i Statistikave për Mbetjet 2013 i amenduar , Publikim i Eurostat, viti 2013.

Në këtë publikim jepen statistika vjetore për mbetjet e ngurta urbane në Shqipëri për:

- Mbetje të menaxhuara me fonde publike në total dhe referuar banorëve rezidentë sipas viteve.
- Sasia e mbetjeve të menaxhuara ndarë sipas burimeve kryesore gjeneruese.

- Shkalla e mbulimit të popullatës rezidente me shërbime komunitare për menaxhimin e mbetjeve urbane.
- Përbërja relative e mbetjeve të menaxhuara sipas materialeve dominuese përkundrejt totalit.
- Trajtimi i mbetjeve në sasi dhe përqindje sipas mënyrave kryesore të trajtimit.
- Mbetjet totale të gjeneruara në shkallë vendi dhe mbetjet e pa menaxhuara me fonde publike.
- Struktura e subjekteve që menaxhojnë mbetje mbështetur në fonde publike.

Mbetje të ngurta urbane, sipas përcaktimeve në legjislacionin Evropian, konsiderohen çdo substancë e ngurtë ose objekt që zotëruesi i tyre është i interesuar t'i braktisë dhe dëshiron ose është i detyruar t'i hedhë ato. Zotëruesi, këto materiale fizike, i largon nga vetja e tij duke humbur kështu çdo interes konkret pasuror për këto substanca apo objekte, pavarësisht vlerave që mund të bartin ato në momentin e braktisjes.

Informacioni mbi mbetjet e ngurta urbane në Shqipëri është vjetor dhe i përgjithësuar në shkallë vendi. Të dhënat e paraqitura në këtë publikim janë mbledhur në terren nëpërmjet intervistave të drejtpërdrejta me subjektet menaxhuese të mbetjeve.

Mbetjet e ngurta urbane, objekt i këtij publikimi, janë mbetjet e ngurta familjare dhe mbetjet e tjera të ngjashme me to, të cilat vijnë nga shërbimet komunitare ndaj popullatës në zonat e banuara, qoftë dhe përkohësisht. Statistikat e mbetjeve urbane u referohen të dhënave vjetore të përgjithësuara në nivel vendi për prodhimin e treguesve statistikorë standard, sipas përcaktimeve në legjislacionin shqiptar dhe atë komunitar, duke implementuar të njëjtat klasifikime dhe përkufizime sipas rregulloreve përkatëse.

Definicione

Mbetje të menaxhuara me fonde publike në total dhe referuar banorëve rezidentë janë: Mbetjet të cilat menaxhohen nën kujdesin e organeve të pushtetit vendor, financuar si shërbime nga buxheti i tyre për banorët vendas dhe të tjerë rezidentë në territorin e tyre administrativ.

Sasia e mbetjeve të menaxhuara ndarë sipas burimeve kryesore gjeneruese është: Sasia totale e mbetjeve të menaxhuara ndarë në mbetje të ngurta urbane, të cilat janë mbetje familjare dhe ato të shërbimeve komunitare, dhe mbetjet industriale të cilat depozitohen dhe për pasojë menaxhohen bashkë me mbetjet urbane.

Shkalla e mbulimit të popullatës rezidente me shërbime komunitare për menaxhimin e mbetjeve urbane është: Sasia në % e popullatës, me banim të përhershëm dhe të përkohshëm në një territor të

caktuar, për mbetjet e të cilëve ofrohet shërbimi i duhur në të gjitha fazat e menaxhimit të tyre, financuar nga fondet publike.

Përbërja relative e mbetjeve të menaxhuara sipas materialeve dominuese përkundrejt totalit është: Përqindja në peshë që zë lloji i mbetjes së emërtuar përkundrejt sasisë totale të mbetjeve.

Trajtimi i mbetjeve në sasi dhe përqindje sipas mënyrave kryesore të trajtimit shpreh destinacionin final të mbetjeve, grupuar sipas mënyrave standarde të trajtimit.

Mbetjet totale të gjeneruara në shkallë vendi dhe mbetjet të pa menaxhuara me fonde publike janë: Mbetjet urbane të menaxhuara me fonde publike dhe mbetjet që menaxhohen nga vetë burimet gjeneruese privatisht. Mbetjet që menaxhohen privatisht nga burimet gjeneruese rezultojnë si deduksion matematik mes mbetjeve të menaxhuara për banor dhe shkallës së mbulimit të banorëve rezidentë me shërbime komunitare për mbetjet.

Struktura e subjekteve që menaxhojnë mbetje nënkupton përqindjen që zënë subjektet e klasifikuara sipas statusit të tyre juridik në totalin e subjekteve që kanë menaxhuar mbetje në vitet përkatëse.

Mbetjet totale të gjeneruara përbejnë sasinë teorike të mbetjeve urbane prodhuar nga aktiviteti njerëzor në vitin përkatës. Ky tregues i referohet mbetjeve të menaxhuara në zonat ku ky aktivitet kryhet si shërbim komunitar ndaj publikut dhe sasisë tjetër të mbetjeve të cilat menaxhohen nga vetë banorët pasi nuk mbulojnë nga shërbimet publike për mbetjet. Sasia e mbetjeve totale të gjeneruara në këtë rast vjen si kalkulim teorik i mbetjeve totale të gjeneruara nga banorët, bazuar në treguesin e mbetjeve të menaxhuara për banor rezident në vit dhe në shkallën e mbulimit të banorëve me shërbime për mbetjet në vitin përkatës.